

Fellesforbundet

Avdeling 8 Telemark

tirsdag, 9. november 2010

Kommunal og Regionaldepartementet.

Sak: innspill til stortingsmelding om bygningspolitikk

Fra: Fellesforbundet avd. 8 Telemark.

Det er gledelig at regjeringa har satt byggebransjen på dagsorden. Bransjen som er Norges største er preget av sosial dumping, useriøsitet, økonomisk kriminalitet, konkursryttere, mangelfull kompetanse som resulterer i, i følge Norges Takseringsforbund 2007, slurv og byggefeil for 13 milliarder. Teknisk ukeblad pr. 15. januar 2007 "byggenæringen gjør feil for over 15 milliarder". Sintef byggforsk mener byggefeil utgjør 2 – 6 milliarder årlig.

Tallene spriker, men det er vel hevet over en hver tvil at det er snakk om milliardbeløp. Det blir og hevdet at det er byggefeil på over 50 % av nybygg. Bare her i Grenlandsområdet er det minst 200 boenheter jeg ikke ville kjøpt. Dette medfører store personlige kostnader for huseieren.

På et prosjekt som ble ferdigstilt for en 3-4 år siden, firmaet gikk konkurs, må nå 6 leiligheter rehabiliteres utvendig for kr. 750000.-. I tillegg kommer betydelige byggefeil på offentlige bygg.

Alle partiprogrammer, var for inntil et år siden, uten politikk for byggenæringen. Politikerne har, med sitt fraværende engasjement og etter vår mening mangel på kunnskap om næringen, latt den få lov til å utvikle seg til et eldorado for useriøsitet og økonomisk kriminalitet.

Økokrim, skatteetaten og arbeidstilsynene sier bransjen er en "verstingsbransje". Hvordan skal vi gjøre bransjen seriøs og troverdig?

Dagens kompetansekrav for å drive i næringen:

Du må være i live, det gjør ingenting om du er analfabet uten norskkunnskaper. Du kan stryke til fagbrev, starte firma dagen etter, ansette folk og ta på deg byggeoppdrag.

Vi kjenner til polakker som har startet firma, de trodde de skrev under på en arbeidskontrakt, men ble registrert i Brønnøysund som enkeltmannsforetak.

I Grenlandsområdet, på større byggeoppdrag, har jeg registrert følgende næringskoder: **Psykiatriske legetjenester**, forretningsbygg for Rema 1000. Utbygger er stor eiendomsbesitter fra Grimstad. Eierne av firmaet Jesper Nielsen har 18 konkurser før han ble putt inn.

Kontor:
besøksadresse
Grenaderveien 4
3734 Skien
Tlf: 35 58 71 60
Fax: 35 58 71 61

Kontor:
besøksadresse
LO-senteret
Torvet 4
3674 Notodden
Tlf: 35 02 90 60
Fax: 35 02 90 81

Bankgiro:
9017.06.00567

Org.nr:
971100559

Postadresse:
Fellesforbundet
Avdeling 8 Telemark
Pb 1238 Kjærbekk
3702 Skien
E-post:
Avd8@fellesforbundet.org

Arne Hagen
Arne.Hagen@fellesforbundet.org
Tlf : 91 71 91 59

Større leilighetsprosjekter ved elva i Porsgrunn. Næringskode: innsendelse av filmmanus til Hollywood og New York, konkurs nå, engasjert av en større norsk parkett leverandør, Bo Andre.

Et større hytteprosjekt i Telemark.

Næringskode: import av fisk og skalldyr, konkurs nå, etter flere andre tvilsomme prosjekter. Etterlyst av økokrim gjennom Interpol.

Kyst- og havfiske og skadedyrkontrollen, listen over næringskoder kan gjøres gjøres lengre.

Det offentlige er den største oppdragsgiveren for næringen. Her må det lages anbudsbetingelser som favoriserer de seriøse. Dagens situasjon hvor det er pris som er avgjørende må endres. Det må stilles krav om kompetanse, det er første bud. Følgende krav må kreves for å bli kvalifisert for offentlige oppdrag: Egne ansatte innenfor eget fagområde. 80 % av ansatte med fagbrev eller dokumentert tilsvarende kompetanse. Ledelse med dokumentert kunnskap ut over fagarbeider nivå. Mesterbrev eller tilsvarende utdanning. Aktiv lærlingbedrift. Deretter kan prisen tillegges betydning.

I dagens situasjon er det prisen som blir etterspurt. Det gjør ikke firmaer spesielt interessert i å satse store summer på utdanning av egne ansatte og lærlinger. Med krav om kompetanse ville lærlingordningen blomstre. Krav til etter- og videreutdanning ville bli interessant for entreprenørene. Fagskolene vil her være viktige bidragsyttere.

Jeg har lest de fleste bobestyrerrapportene om konkurser i byggebransjen i Telemark de 10 – 15 siste år. 2-3 hundre konkurser. I 70- 80 % av tilfellene er det lovbrudd. Det som og kjennetegner er at her er det stor mangel på kompetanse. Det er mange gjengangere. De opptrer ofte som underentreprenører eller med utleie av arbeidskraft. Etter hvert så er innslaget av NUF firmaer økende. I følge økokrim og skatteetaten: NUF er en drøm for de kriminelle.

Leiefirmaer er en styggedom i bransjen. De undergraver utdanning og lærlingsystemet, de bedriver i all hovedsak sosial dumping. De følger sjelden lover og regler. De er stort sett til for å skuffe billig arbeidskraft. Hadde leiefirmaer vært omtalt i Bibelen ville presten kalt dem for "Djevelens verk".

Det er de som svekker kunnskapen og seriøsiteten. De er ikke interessert i opplæring, de har heller ikke faglig kunnskap til det, og vil sannsynlig aldri få det. Faglig dyktig seriøse bygningsarbeidere jobber ikke i leiefirmaer, de ønsker fast ansettelse.

På 70 og 80 tallet var firmaer som brukte kontraktør et problem i bransjen. Det var i de miljøene useriøsiteten blomstret den gang. Dette er nå på vei tilbake. Det var og innenfor denne delen av bransjen at byggefeilene florerte den gang.

Her i Grenlandsområdet har vi et godt samarbeid med bransjen. Alle de vi har dialog med er enige om at fagkunnskapen må settes først av alt. Men seriøse entreprenører har et problem, det er at de må konkurrere med de useriøse på pris. Det er ingen som etterspør fagkunnskap.

Konklusjon:

Ønsker vi en seriøs byggebransje må følgende legges til grunn:

For å registrere firma i bransjen må kravet til kompetanse heves kraftig.
Fagbrev eller tilsvarende.

For å drive med ansatte: mesterbrev, fagskole eller tilsvarende.

For å få offentlige oppdrag: Ovenstående kriterier legges til grunn, deretter egne ansatte, minst 80 % med fagbrev, aktiv lærlingbedrift.

Vise til god HMS. Kunne dokumentere at vernetjenesten er i tråd med loven. At alle verneombud har lovpålagt 40 timers kurs.

I tillegg kan også følgende legges vekt på: har firmaet avtale med partene i arbeidslivet?

Dette er og et viktig moment for å vurdere seriøsitet.

En ser det veldig klart når en går i mellom bobestyrerrapportene for byggebransjen i Telemark de siste 10-15 år, har gått i mellom ca 200, de fleste har brutt en eller flere lover. Under 10 % har hatt avtale med arbeidslivets parter.

Svart arbeid og skatteunndragelse kjennetegner et flertall av konkursene.

Konkursryttere er det mange av. Dette er firmaer som bransjen kunne vært foruten.

Ønsker velkommen et regelverk som gjør byggebransjen seriøs.

Med hilsen

Fellesforbundet avdeling 8 Telemark

Arne Hagen
leder